

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălăutate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47

Oorespondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 c. pentru
de-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, 17 Februarie 1884.

Diastistica maghiară a căpătat nouă materie de exploatat, și ea se folosese cu prisos de ocaziunea binevenită. Este vorba de noua partidă anunțată în zilele din urmă a membrilor din casa magnaților cu diferitele grupe opoziționale din casa de jos, care s'a prezentat publicului fără programă, și vrea să apuce frânele guvernării fără programă, și odată ajunsă în fotoliul cel roșu, ea va săi guverna tot fără programă. Lucrul în sine e de tot neînsemnat, căci programa tuturor programelor, după cum cetim în „Pesti Napló”, este trântirea guvernului.

Din acest incident s'a născut o crâncepă luptă de condeiu, care ca toate luptele de condeiu în materie politică, se rotește în giurul unor anumite persoane. Cele guvernamentale prelângă șeful guvernului actual, celelalte invocând ținuta politică a lui Deák de prin anul 1860, prelângă Apponyi et Comp. Centrul acestora este diariul „Pesti Napló.”

Noi deocamdată înregistrăm lucrurile fără a le aprea. La timpul seu nu vom întârzia a ne face și noi reflecșiunile noastre, dând caracteristica partidelor politice din Ungaria.

Mai caracteristic de cât această luptă de condeiu, și tot odată și mai importantă, este o ordinațiune a ministrului de interne adresată tuturor municipiilor din țeară. Ordinațiunea e datată din 24 Febr. a. c. și sună în chipul următoriu: „Din mai multe părți ale țerei am primit încunoscînțarea, că în timpul mai proaspăt s'au pornit din nou agitațiunile, pentru respândirea urei între rasse și confesiuni și pe calea aceasta se conturbă pacinica conveșuire a aceloră, și că agitațiunea se continuă parte din conștiință rea, parte din neprecuțetare.

„Impregiurarea aceasta mi impune de datorință, ca cu provocare la circulariele mele din 2 Octomvre 1882 Nr. 3397 și 28 August 1883 Nr. 3484 să provoc pe oficiile municipale a urmări cu cea mai mare atențiune agitațiunile eventuale contra ori-cărei confesiuni sau a vre unei rasse din patrie, acele să le sugrume încă în embrion, și pe vinovați — fără privire la persoane — să-i pedepsească cu toată rigoarea legii, respective să provoace din acest incident fără amânare intrevenirea oficiilor competente în fie-care cas concret.

„Amplioiați comitatensi, comunali și de orașe sînt a se îndruma să fie cu cea mai mare atențiune și asprime față cu asemenea agitațiuni, și tot ce ei au făcut sau au esperiat în privința aceasta, să o facă cunoscut oficiolatelor municipale.

„Dela oficiolatul însă pretind ca să-mi facă raport mai întâiu despre dispoșițiunile făcute în urma acestui ceculariu al meu, și apoi din cas în cas despre cele esperiate și dispoșițiunile luate în urma aceloră.”

O conștiințioasă executare a acestei ordinațiuni ar avea roade mănoase pntu biserica și națiunea noastră. În special: comitetele administrative a le comitatelor au larg teren de ași desvolta binefăcătoarea activitate în aceasta direcțiune contra legioanelor de amplioiați subalterni, cari prin necurmatele lor agitațiuni și de și ruinează tot mai mult scoalele noastre naționale pentru ura lor de rasă.

Nu putem prevedea ce efect va avea dispoșițiunea ministerială asupra aceloră, cari sînt dedați a se svêrcoli în arena electorală și a recruta votanți pentru una sau alta partidă. Atât însă vedem că se fac promisiuni în dreapta și în stînga, se promite marea cu sarea; publicul surprins și de și cu manifeste electorale, care de care mai ademenitoare. Cei creduli au ce culege din miile de promisiuni câte le fac corifeii partidelor organizate.

Printre proclamațiunile electorale găsim una care se presentă sub formă foarte amăgitoare. S'a organizat un comitet al partidei independente — kossuthiane pentru părțile transilvane. Acest comitet s'a și prezentat publicului cu o programă strălucită. Dealtmintrenea partidele extreme din toate țările se pricep de minune a stabili programe fru-

moase, însă de regulă nerealisabile. Vorba e mai întâiu a seduce publicul, apoi vor vedea radicalii ce vor face. De acest calibru e și programa kossuthianilor din Transilvania. Ei promit independența Ungariei și desfacerea totală de Austria în privința politică, economică și financiară; stat independent inzestrat cu toate atributele de suveranitate ce le are un stat independent. Apoi li se promite cetățenilor vindecarea tuturor relelor administrative interne, și altele. Ce e mai caracteristic — kossuthianii apelează cu multă căldură la concursul tuturor naționalităților pentru a apăra libertatea și unitatea statului unguresc contra puterilor omogene ce-l împresoară. Pentru acest serviciu generos kossuthianii coi entusiasmați sînt destul de sireți și rezervați pentru a nu face naționalităților drept respălată vre-o concessiune serioasă, cel puțin să le asigureze măcar pe hârtie conservarea limbei și naționalității fie și numai între marginile legali de astăzi. Regatul României și al Serbiei turbură mult liniscea independenților; *esempla trahunt* și de acea kossuthianii accentuară cu atât mai tare idealul unui stat unguresc independent.

Pentru noi programele extreme nu au nici o valoare reală și cu atât mai puțin bombasticele proclamațiuni ale kossuthianilor din întreagă Ungaria.

Din țările esterne sunt puține sciri însemnate. În România s'a deschis sesiunea extraordinară a parlamentului prin următorul mesagiu regal:

„Sesiunea legislativă ordinară a anului 1883 — 84 încheindu-se la 15 Februarie și considerând că corpurile legiuitoare, pe lângă alte lucrări legislative, n'au terminat încă opera revizuirii unor articole din constituțiune;

„În virtutea art. 95 din constituțiune, Eu declar deschisă sesiunea extraordinară.”

Urmează apoi iscălitura regelui și a primului ministru.

Va să dăcă, sesiunea extraordinară e deschisă: dar până când? Mesagiu nu ne o spune. Nu începe însă îndoială că această sesiune va sta deschisă până când îi vine gust s'o închidă.

Fasa actuală a relațiunilor dintre Vatican și Germania e ilustrată prin șovăirea ce se observă deodată în cercurile clericale înalte din Roma. Era vorba de a declara vacant scaunul arhiepiscopesc din Posen-Guesen și a denumi pe Ledochowski, înverșunatul antagonist în lupta Curiei cu Prussia, de episcop suburbicar în Palestina. Acuma deodată se signalizează că negoțările în privința aceasta stagnează. Pedeca e că Rusia voesce în Posen un episcop german, ear Vaticanul propune pe Naumovicz, ca să satisfacă încâtva pe Poloni.

Apropierea dintre Rusia și Germania ia proporțiuni tot mai concrete. Se înmulțesc semele care confirma simburul real al raporturilor amicabile. Organul de influință „P. Wiedemosti” se folosese de ocaziunea unei festivități militare pentru a reaminti Rusilor frățietatea de arme russo germană de odinioară, care și astăzi mai este basă legăturilor intime dintre Rusia și Germania.

Sânge reu a făcut această apropiere neașteptată în Pesta, unde această constelațiune nouă a întimpinat plăcere la toți politicii. Ungaria nu se arată aplecată a accepta vechia alianță a celor trei imperați într'o edițiune nouă. Dar exigențele politice sînt în cele din urmă mai puternice decât dorințele patriotice.

„Cea mai nouă modă politică.”

(Urmare.)

Oare prelații nostri, scrie Timoleon, fac ei un serviciu mare cauzei naționale prin aceea că propagă maghiarisarea? Este oare fie-care episcopat o bastiune a maghiarismului, fie-care biserică catolică o espositură a maghiarisării. Într'adevăr organizațiunea bisericeii catolice ar fi chiar bună pentru a realiza astfel de misiune. Biserica catolică stă în legătură strînsă cu statul, ba este și astăzi o parte întregitoare a statului unguresc. Episcopul este un

mare domn. El are în mâinile sale o disciplină mai aspră decât un comandant. Fie-care preot i jură supunere necondiționată, el este dator a asculta orbesce. La cas de neascultare episcopul are putere nețărmită asupra lui, îl poate pedepsi, punându-l în statul preoților deficienți sau trimitându-l într'o monăstire. Clerul nu este ales de popor, deci este independent de acesta. Credincioșii mireni catolici n'au nici o înțirintă asupra regimentului bisericesc. Și nici este cu puțință să aibă. Aședământul fundamental al bisericeii catolice este puterea episcopescă. Tesele din dreptul canonic ce privesc acest atribut sînt înarticulate în *corpus juris*. Biserica catolică ca institut absolutistic ar fi deci de minune aptă pentru a realiza scopuri politice de stat și prin aceasta maghiarisarea. Autonomia protestanților e cu totul altceva. La protestanți are și elementul mirean un rol. Autoritatea superioară nu are putere necondiționată asupra preoților subalterne. De acea nu e mirare, că panslavismul s'a încuibat în autonomia bisericeii evanghelice din Ungaria de sus. Atât însă trebuie să recunoșcem, că autoritățile superioare și conventul bisericesc fac tot ce pot pentru a stêrpi neghina. Și nisuințele lor în această privință au succes. Dacă s'ar întâmpla să n'aibă rezultat deplin, eu sînt convins, că bărbații cari stau în fruntea bisericeii evanghelice, mai curând s'ar arăta aplecați a restringe autonomia decât se suferă în biserică lor sub masca religiunii o organizațiune contrară cauzei maghiare. Dară prelații catolici arunca-vor oare organizațiunea absolutistică a puterii lor în cumpănă pentru maghiarisare? N'am vădut încă nici un prelat care să fi preferit scopurile maghiare scopurilor bisericesci. Repetăm ce am dîs și de altă dată, că așa ceva nu zace în natura bisericeii catolice; ea vorbesce cătră credincioșii săi într'o limbă, pe care aceștia nu o pricep. Și ea nici că poate vorbi altfelu. Nu mai începe nici o îndoială, că ea nici nu se va grăbi a folosi ocaziunea spre maghiarisare în mod sistematic. Nici nu vreu să vobesc despre impregiurarea, că liturghia latină, dominațiunea limbei latine în biserică și în educațiunea preoților în genere nu este priincioasă maghiarisării. Predica nu va fi maghiară până ce credincioșii nu vor dori să fie. Maghiarisarea are mult de a mulțami numai unor preoți (plebani) singuratici, nu însă și prelatilor. Unicul Arnold Ipolyi scie să împreune maghiarisarea cu scopurile bisericesci în folosul maghiarilor. El prigonesce slavismul cu toată puterea organismului bisericesc. Dacă toți episcopii nostri, în a căror jurisdicțiune se află teritorii locuite de mai multe naționalități, ar lucra astfelu, biserica catolică ar face servii extraordinarie cauzei maghiare.

Afirmațiunea, că episcopii catolici nu fac nimic pentru maghiarisare, nu se potrivește de loc cu laudele, ce li s'au dat adese ori, în dieta ungurească. Între alții dl Jokai a dîs nu demult în dietă, că episcopatul catolic este una dintre columnele maghiarismului. Dar nici faptele nu adevăresc afirmațiunea de mai sus. Prin aceasta autorul se arată ca șovinist extrem, stăpănit de un neastêmpăr în privința maghiarisării. Pseudonimul autor impută episcopatului nestatornicie în politică și înclinarea spre Austria, ce au dovedit după revoluțiune la începutul absolutismului. Drept respălată pentru această atitudine șovăitoare Timoleon amerință episcopatul cu confiscarea averilor bisericesci scriind unele ca aceste: „Tisza a făcut în anul trecut citând pe lordul Beaconsfield alusiune la bunurile bisericesci. Cestiunea despre natura juridică a fondurilor religioare și al studiilor ocupă de mult timp dieta Ungariei. Însă cu toate acestea cestiunea tot nu doarme încă. Un lucru însă e sigur, că calvinistul Tisza nu va lua bunurile episcopilor catolici. Aceasta o va face odată un ministru president și guvern catolic. Eu însă nu vreau să deștept această cestiune din somn. Ba eu cred că în timpul cel mai deaproape nu este permis nimenui a se atinge de aceste bunuri. Adun-

cul deficitului le ar înghiți pe toate și deficitul tot va rămânea, din contră s'ar nimici și cea din urmă rezervă de avere națională. Pentru aceea această rezervă trebuie păstrată pentru timpuri de crise mari, când de cumva ar sosi aceste timpuri — ea ar fi de lipsă ca pond în cumpănă națională, căci e de prisos a mai documenta, istoria popoarelor apusene dovedește aceasta că bunurile preoțesci nu formează avere sau proprietate privată, de care nu este iertat a se atinge nimenea, la nici o împregiurare. Biserica a primit bunurile sale spre scopuri politice de stat nu ca proprietate privată. Biserica era atunci statul însuși, bunurile ei erau togma așa ale statului, precum erau bunurile Coroanei. Deci dacă statul unguresc și biserica catolică se vor desface definitiv unul de câtră altul, biserica nu va avea decât să ceară o despăgubire, însă bunurile nu le va putea lua cu sine. Deci nu este în interesul bisericii ca prin renitența sa în contra progresului să accelereze despărțirea definitivă. Voci singuratică au atras atențiunea episcopatului la ori ce conflict ivit dela anii 1840 încoace asupra acestei chestiuni. Dacă episcopatul doarece să mai poseadă pe multa vreme bunurile sale atunci să nu se pună în cale nisuițelor statului și societății.

La alt pasagiu Timoleon istorisește despre primatele Simor: „Se dice — cu drept cuvânt sau nu, nu vreu să constatez — că el se teme de confiscarea bunilor bisericesci și a imenselor venituri ce le aduce arhiepiscopatul Strigoniu și de aceea el depune acele venituri în banca națională din Anglia în favorul bisericii sale. Atât e sigur că el trăesece cât se poate de simplu, ba chiar într'o sărăcie modestă, ceea ce te pune în uimire la o avere atât de mare.

Timoleon compune din istoria Ungariei un poemelnic întreg de păcate ale clerului. Archiepiscopul Gregoriu din Strigoniu a vrut să prefacă Ungaria la începutul secolului al 14-lea într'un stat papal, în *Regnum Marianum*; tot ajutorul ce l'a dat papismul înainte de bătaia dela Mohaci consistă în 1000 de galbini pentru înarmare în contra Turcilor; primatele Colonici a voit pe la finea veacului să degradeze Ungaria în provincie austriacă. Episcopii catolici au dirigit prigonirile protestanților, tribunalul de sânge din Pojon, care a despoiat 300 familii de avere, libertate și viață. În anii 1830 și 1840 tot deșii se luptară în contra căsătoriei micste între catolici și protestanți, tocmai precum se luptă și astăzi în contra proiectului de lege pentru căsătoria între Creștini și Jidovi. Cu un cuvânt: ei au fost mai ultramontani decât sfinții părinți, și mai papisti decât papa.

(Va urma).

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român”.

Zernesci, în 14/26 Faur 1884. Stimate D-le redactor! Scoala formează generațiunile tinere eară generațiunile sunt speranța viitoriului națiunilor. Că aceasta este așa și nu poate fi altfel nu este martoră istoria. Spre a avea deci speranțe bune în viitoriul nostru, cu deosebire noi românii, căci deși am făcut în un timp așa scurt progrese îmbucurătoare, totuși însă trebuie să o recunoaștem, că stăm mai în urmă celorlalte națiuni conlocuitoare, noi românii țic considerând la referințele sociali în cari traim trebuie să îngrigim și să ne jertfim mai mult pentru cultivarea și pentru creșterea generațiunii tinere, cea-ce o putem ajunge prin susținerea de scoale bune în comune și în alte locuri unde cer lipsele instrucțiunii. Scoalele elementare însă trebuie îngrijite și dotate mai bine, ca așa făcându-se posibile salarii mai bune, să se poată aplica în tot locul învățatori calificați și apți din toate punctele de vedere, cari prelângă datoria lor de școală să fie tot deodată lumină între popor învățându-l și arătându-i calea pe carea trebuia să purceadă în afacerile vieții sale sociale, căci aci la masa cea mare și necultă a poporului un învățător bun și consciu de chemarea sa poate ajuta foarte mult, poate vindeca multe rele. Me veți scuza Domnule redactor că ating în această chestiune de o așa mare însemnătate, atât pentru patrie în genere, cât și pentru națiunea noastră română în specie, că ating respective repeteșc unele momente, cari sau tractat de atâtea ori de bărbați competenți și esperți, cred însă că chiar și a repeți ce e bun nu strică și nu este superflu nici odată. Dacă ne punem o întrebare, că oare românii făcândușu datoria câtră scoalele lor confesionale populare sau nu, apoi trebuie să răspundem că în cea mai mare parte și-o au făcut după cât lea stat în putere și aceasta, atât ca indiviți, cât și ca comune confesionale și ca comune politice, și arată un zel împreună cu un devotament ce le poate fi

spre toată onoarea, a aduce și pe viitoriu pe altariul instrucțiunii publice posibilele lor jertfe pentru a crește națiunii fii devotați și patriei cetățeni folositori și laborioși.

Diseiu mai sus că neam făcut datoria, atât ca indiviți etc. cât și ca comune politice. Da așa este, căci sunt în patria noastră atâtea și mai atâtea comune, cari sunt locuite de români, sau numai de o confesiune, sau de ambele confesiuni, cari în puterea legii dau bucurosi cele de lipsă pentru școală și pentru instrucțiunea poporului. Art. de lege XXXVIII. din anul 1868 în §-ul 25 dispune că: în privința acelor scoale confesionale, cari până acuma au fost susținute din averea și venitul comunității îi stă în voia liberă respectivei comune a susține și mai departe usul de până acum; în cas însă dacă în o comună sunt mai multe scoale confesionale ajutorul comunei este a se împărți în proporțiune dreaptă, și nu se poate detrage dela nice o școală confesională până nuse sistează și dela toate celelalte. În §-l 143 tot al acestei legi se dice că salariul, emolumentele învățătorului le încassează și le predă la locul lor primăria comunală. În § 145 se dice că dacă în o comună numărul copiilor de altă confesiune nu ajunge până la 30 și părinții nu s'ar îngrigi pentru instrucțiunea lor în alt mod, și acești copii afară de instrucțiunea în religione, au să umble la școala confesională esistentă, și părinții lor sunt datori a concurge la spesele acestei scoale ca și ceilalți membrii ai confesiunii. În fine §-l 23 al Art. de lege LIII din 1868 dispune că: în comune și orașe locuite de indiviți de confesiuni religioare diferite, comunele cari dau din cassa alodială ajutoare spre scopuri bisericesci s'au în favoarea oare-cărei scoale confesionale are să împărțască din aceste ajutoare pe fie-care confesiune religioară în proporțiune dreaptă.

Deci dară să vede eclatant cumcă legea concede ba lasă în libera voie comunelor ca să ajute după plac și posibilitate școala și biserica, și aici se vede buna intențiune a legii spre promovarea învățământului. Cu durere o scim însă cu toții că în multe locuri și cu deosebire aici la noi în comitatul Făgărașului în vre-o câți-va ani din urmă nu se poate sci din ce motive s'au șters din rațiunile comunelor astfel de ajutoare benevole, ba în o bună dimineață ne-am pomenit, că li s'a interdis comunelor, ca pre viitoriu să mai dea atari ajutoare. Aceasta încă poate fi un ce mare, dar nu-i mai țic pe nume.

Legea eartă, adevăratele interese ale instrucțiunii și ale patriei pretind, eară comunele dau de bună voie și cu mare pietate ajutoriu și cele de lipsă scoalelor și pre lângă toate acestea fără ca din partea contribuțitorilor să se fi făcut nici cea mai mică contra țicere, — nu știu cine sterge și trage cu peana după plac prin rațiocinii și preliminarele comunelor ajutoarele date s'au preliminate confesiunilor. Mulți dintre ai nostri pre lângă marea politică ce o fac, s'ar putea jertfi și pentru afaceri ca de natura celor de sus și se-și ia cât de puțin timp și cât de puțină osteneală, căci vedem că în multe locuri față de atare procedere cei chemați tac nu țic nimica deși se fac poate toate în fața și cu conlucrarea lor și poate însă-și „țic mai scii așa o fi că aceste ajutoare nu sunt ertate” nu și eau însă osteneala ca să se uite și să cerceteze lucrul că cum trebuie să fie.

Fie-ce neajuns, fie-ce eroare însă trebuie îndreptată până nu este prea târziu. Vom vedea că la noi cum se va îndrepta lucrul.

La omorul din 9/21 Februarie.

Pre lângă cele scrise de noi în numărul trecut adaugem, că cercetarea asupra celor prinși se continuă neinterupt. Constatăm tot de odată, că publicul Sibian a contribuit și contribuie la descoperirea urmelor crimei. Prinși sunt până acum 5 inși, cari nu s'au aflat însă cu nimic vinovați; dar au convenit între sine și înainte și după întâmplarea omorului: Anton Kleeborg, în etate de 22 de ani, calfă de curelariu, în timpul din urmă scriitor pre la catastrofa; Robert Marlin, de 23 ani, mai pre urmă agent de mașine, și 3 frați Gruninger, dintre cari unul bărbier, altul strugariu și al treilea chelner în Sebeș. Cest din urmă susține, că pe timpul omorului n'a fost în Sibiu, ci a plecat câtră Sibiu numai în noaptea de Joi spre Vineri. Despre Marlin se dice că înainte cu câteva septămâni a umblat să vândă pumnalul, care s'a aflat; e rănit la mână și s'a aflat o cămașă de a lui spălată, dar totuși cu unele pete de sânge. Atât e tot ce putem comunica publicului.

(Convocare). Pe basa §-ului 13. din Statute am onoarea a convoca adunarea generală ordinară a Reuniunii femeilor române din Sibiu Duminecă 26 Faur vechiu, a. c. după ameați la 3 oare în localitățile cassinei române din loc.

Ordinea țilei:

1. Raportul comitetului despre întregul periodul de trei ani.
 2. Revisiunea rațiociniului pre anul 1883.
 3. Alegerea noului comitet conform §-ului 18 din statute.
 4. Propuneri eventuale.
- Sibiu, 17/29 Februarie 1884.

Maria Cosma,
presidentă.

Varietăți.

* (Noul țiaru în perspectivă). Despre aparițiunea acestui țiaru am luat și noi notiță într'un Nr al foaiei noastre, fără a mai reflecta la el. Mai mulți amici ai nostri ne au atras atențiunea că țiarul din perspectivă are de țintă numai scopuri personale și că scopul principal este sugrumarea țiarului nostru.

Ni s'a spus că în profitul acestui țiarul s'a făcut propagandă formală nu numai în statul nostru ci mai mult în România, prin conecsiunea unor membri din consorțiu cu unele cercuri din România.

Noi n'am dat creșământ la asemenea șoapte, căci dela oamenii din consorțiu nu putem aștepta atâta reînță.

Vine însă „Viitoriul” din Budapesta și în numărul 21 din 13/25 faur, scrie între altele următoarele: „Adevărul e după scirile cari le am primit noi de adreptul din Sibiu, că acolo sa hotărât scoaterea unui jurnal opozițional sub redacțiunea dlui Cristea și angajându-se de colaboratori Dl Bechnitz frațiu Brote, Dr. Barcianu și alții, și că tendența foaiei ar fi să doboare pre „Telegraful Român” și pre tipografia arhiepiscopală”. Dacă asta e tendența, atunci întreprinderea nu e salutară.

Noi deși vedem tipărit negru pe alb, nu credem, căci toată espunerea e prea personală, și ea vine dela un țiaru, despre care unora le place a afirma, că el ar vrea să zădărnicească cauzele naționale românesci.

Trecem mai departe. Competenți sunt cei din Bucuresci pe cari se va rădima țiarul din perspectivă. Eată ce cetim în „Romanul” de Joia trecută 16 Faur.

„România liberă” este informată că în Sibiu are să apară în curând, sup direcțiunea unui comitet, un țiar român cotidian (primul de acest fel în Transilvania).

Vom saluta cu bucurie nesfârșită aparițiunea acestui nou organ de publicitate trans-carpatin. Între celelalte servicii ce el va aduce națiunii, va fi de sigur și acela de a amuți cu desevășire glasul foaiei metropolitane, care de câțva timp condusă în ideile mironiane (dacă idei se pot numi), nu poate contribui decât la încurcarea spiritelor și compromiterea cauzei.

Diarele „România Liberă” și „Românul” vor fi sciind ele pentru ce scriu așa după cum scriu. Ne prinde însă mirarea, cum de oamenii serioși ca cei dela „România liberă” și „Românul” prin călduroasa lor salutare și incurajare vin și discrelitează în public o întreprindere, care de-și e îndreptată spre nimicirea unui țiaru românesc și a unei tipografie a bisericii ortodoxe române, în fruntea căreia stau toți matadorii din consorțiu, totuși nu se poate dice despre ea cu positivitate că va avea numai acestea tendențe contra bisericii noastre.

După părerea noastră cei de dincolo mai mult strică noului țiaru în spe, decât i folosesc.

Ce vom face noi cei amenințați de acest vifor „în spe”, aceea e treaba noastră, și să nu ni se iae în nume de rău dacă, până ce nu vom vedea viforul anunțat și salutat, presupunem la oamenii nostri „cuget bun și inimă curată.”

* („Viitoriul” și dragostea lumii față cu el). N'a fost țiaru românesc, și nici că va fi curând, care să fi fost onorat cu atâta distincțiune și interesare, ca și fratele din Budapeste. Aproape toate țiarele românesci sau ocupat cu el, și mai nou este testimoniul ce-i-l face gratuit țiarul „Frăția-Română Italiană” în Nr 4 din 15/27 Faur a. c. Eată ce dice acest țiaru între altele:

„Țiarul „Venitorul” apărut în Budapesta, din îndemnul domnului Tisza, a luat asuprași sarcina a împăca pe Românii cu Ungurii. Prefecții de prin comitate au început a impune cu forța priu comune prenumărarea „Venitorului.” Lucru ne mai au țit ca Ungurii să impună un țiar român. Cu toate aceste „Venitorul” nu află sprigin. Semn invederat că o împăcare cu Maghiarii este imposibilă până când va dura șovinismul maghiar. Semn invederat că până când „Venitorul” va pica la comanda

lui Tisza și va adopta de basă a programei sale: starea actuală, până atunci Românii îl vor desprețui.”

Profunzi politici sânt cei dela frăția-Italiană-română, și și mai adenc este fratele „Germanicus.” El ca german scie ce scie, și ca român nu scie ceia ce ar trebui să scie. El e supărat pe diarul (Venitoriul???) pentru că spre a putea lucra și a luat de basă a programei sale starea actuală, și până va sta pe această basă, românii îl vor desprețui.

Dacă ar avea „Venitoriul” înțelepciunea politică a lui Germanicus și forța brută a celor ce stau cu burta la soare spre a le pica fript în gură porumbul din poveste, ar pune în mâinile românilor 10 oca de dynamit și ar asvêli Ungaria în aer cu cele 6 milioane de români cu tot. Și atunci aceea în adevăr ar fi stare excepțională modernă de a înțelepților moderni.

* (Postal). In urma ordinațiunei ministrului unguresc de comunicațiune dto 15 Febr. a. c. Nr. 5955, posta cu un cal dintre Homorod și Făgăraș dela 1 Martie a. c. începând se schimbă în postă cu 2 cai, ear posta dintre Făgăraș și Brașov se reduce la stafetă simplă cu 2 cai.

Mersul acestora va fi:

Intre Făgăraș Homorod:

Pleacă din Făgăraș la 9 oare 30 min. înainte de ameađi, ajunge în Homorod la 3 oare după ameađi.

Pleacă din Homorod dimineața la 8 oare, ajunge în Făgăraș după ameađi la 1 oară 30 min.

Intre Făgăraș-Brașov.

Pleacă din Făgăraș după ameađi la 5 oare, ajunge în Brașov noaptea la 1 oară 20 min.

Pleacă din Brașov după ameađi la 4 oare 30 min., ajunge în Făgăraș noaptea 12 oare 50 min.

Tot direcțiunea postală din Sibiu mai comunică că cu 1 Martie a. c. se deschide oficiu postal în comuna *Esztelnek*, comunicațiune în toată ăiua cu *Kézdi Vásárhely* prin cariola.

Cercul acestui oficiu se estinde preste comunele *Bélafalva*, *Csomorány*, *Esztelnek* și *Kurtapatak*.

Competența acestui oficiu e: comunicarea de pachete, asignațiuni postale, ramburse și epistole cu bani.

Mersul: Pleacă din *Esztelnek* dimineața la oarele 4 și 30 minute, ajunge la *Kézdi-Vasarhely* oarele 6 și 30 minute. Din *Kézdi-Vasarhely* pleacă la oarele 8 dimineața și ajunge în *Esztelnek* la oarele 10.

Comunicațiunea între Sibiu și Brașov se susține încă neschimbată pentru luna lui Martie. a. c.

* (Convocare). Adunarea generală ordinară a despărțământului al III-lea al Reuniunii (Corporațiunei) învțătorilor români gr. or. din districtul al X-lea, se va ținea Joi în 23 Februarie a. c. st. v. la 10 oare a. m. în localul scoalei capitale. gr. or. din centrul Branului. La această adunare sânt invitați a lua parte toți On. membrii ordinari, fundatori și ajutători ai aces ui despărțământ.

Obiectele sânt:

a) Desbatere asupra temei: „Cum să se propună studiul geografiei în an. I și II-lea din punct de vedere metodic.”

b) Disertațiune: Motorii principali pentru conservarea unui popor sânt religiozitatea și moralitatea.”

c) Opinări asupra modalității în introducerea unor producțiuni literare musicale cu ocaziunea ținerii adunărilor generale.

d) Alegerea unui Vice președinte substitut al despărțământului.

e) Propuneri de sine statore.

Zernesci în 14 Februarie 1884.

Vartolomeu Bude,
presed. desp. III-lea.

Nicolau Pană,
notariul desp.

* (Mulțămită publică). Domnul Constantin Colbasi proprietariu a proveđut pre 3 copii de scoală din Spring cu vestminte și le-a procurat și cărțile trebuincioase la 10 elevi din numita comună.

Pentru aceasta binefacere i se exprimă pe calea această mulțămită din partea celor competenți.

* (Carneval). Serată Musicală impreună cu danț se va arangia Sâmbătă în 18 Februarie st. v. 1884 de cătră Reuniunea femeilor române din Brașov și săcele pentru ajutorarea văduvelor sărace în sala otelului „La soarele de aur” în Satulung (Săcele).

Incepătul la 8 oare seara. Bilete de intrare a 80 cr. de persoană.

Comitetul arangiator.

* (Carneval). „Reuniunea română de cântări și musică” din Oravița arangează Duminecă în 2 Martie (19 Faur) 1884 în sala otelului „Coroana ungurescă” din Oravița „Bal mascat” impreună cu producțiunea corului sei vocal:

1. „Un cormăistor cu talent”. Scenă comică, cor bărbătesc și acompaniamente de piano-forte, tectst și musică de Richard Genée.

2. „Cocoana Chirifa” în voiagi, cântec comic de V. Alecsandri.

In oara de pausă se va juca: „Bătuta și Călușeriu” de tinerimea din Oravița rom.

Prețul de intrare este pentru membri reuniunei și familia lor de persoană 60 cr., pentru membrii de persoană 80 cr., ear seara la cassă fără deosebire 1 fl. de persoană.

Bilete de intrare se capătă la dd. Atanasiu Stepan, Dimitrie Popovici, Dimitrie Pocrean neguțătorigiu, Ioan Mateserian și seara la casă. Incepătul precis la 8 oare seara.

Comitetul.

* (Inființarea unei academii ortodoxe pentru literatura, retorică și musica bisericicească în seminariul clerical din Cernăuți). Cetim în „Candela”: Spre a deștepta a învioșă și a întări zelul tineretului clerical pentru interesele științifice și morale ale bisericii noastre și mai cu seamă ale arhiepiscopiei bucovinene, înalt Preasânția Sa arhiepiscopul Silvetstru îngrit de viitorul bisericii, binevoi a convoca o comisiune compusă din 17 membrii, ca să delibereze un statut corespunđător pentru activarea unei academii ortodoxe pentru literatura, retorică și musica bisericească în seminariul clerical de aici și să l supue consistoriului spre aprobare. Comisiunea respectivă constituinduse la 4/16 Ianuarie a. c. și alegându-i un comitet de 7 membrii, l'a însărcinat cu deliberearea statutului menționat. Inregistrăm aici cu mare bucurie aceasta scire și salutăm cu deplină satisfacțiune inițiatiua I. P. S. la inființarea acestei academii.

* (Un comentariu precaut). Cât de bine sciu iesuitii să nu incurce persoana suverană a monarhului în certele politice, despre aceasta ne dă dovadă instructivă diarul „Vaterland”, care deși e inversunat de moarte pentru denumirea calvinului Vay la postul de president al casei de sus totuși se feresce a se atinge de persoana monarhului, scriind: „Catoicii Ungariei se pleacă cu tot respectul înainte actelor suverane ale Coroanei, nu pot trece însă cu vederea caracterul și tendențele sfaturilor și faptelor ministrilor responsabili și de aceea vor lua măsuri în consecință. Cei 9 ani ai regimului calvinist și jidano francmazon au umplut cu deseversire cupa necasurilor. A mai tăcea, ar însemna a lăsa să scadă iubirea și credința pentru religiune, tron și patrie. Aceasta este pentru noi importanta faptului că după contele Cziraky urmează (calvinul) baronul Nicolau Vay.”

* (Măsurile decimale în România). În unul din nrii nostrii trecuți am fost anunțat că în România cu începerea dela 1 Ianuarie 1884 s'au introdus măsurile decimale. Cetim acum în diarele de dincolo că dl ministru al instrucciunii publice invită printr-o circulară pe toți revisorii scolari de județe ca să pue în vederea învțătorilor să facă conferințe cu locuitori în toate Duminiile și sêrbătorile, și cu scolarii cei mai înaintați cel puțin de două ori pe săptămână, până ce și unii și alții vor pricepe foloasele practice și înlesnirea de a compara măsurile nouă cu cele vechi aflate încă în ființe.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Iubirea și atragerea copiilor cătră factorul principal al învțăământului, scoala.

Tot s'au discutat, și se discută asupra temei, cum s'ar putea să se înrădească în copii „iubirea și atragerea cătră factorul principal al învțăământului scoala”? Ba am putea dice: că mai nici la o conferință învțăătorească, n'a fost ca punctul acela să nu se fi luat la desbatere; și totuși nu s'au înregistrat ceva referitoriu la punctul acela; de oarece toți discutânții și au dat opiniunile diferite despre punctul acela, și opiniunile lor fiindcă difereau una de alta; astfel se încep mai întâiu o critică, după aceea o discussiune, și discutându-se se perdea timpul, în urmă nu se poate lua la protocol nici o opiniune de discussiune.

Astfel având eu câte-va minute libere pe lângă postul meu, am meditat asupra acestei teme atât de importantă, și am avut înainte numai aceea ca să-l fac pe copil amicul scoalei; și succedându-mi am ajuns la rezultat favoritoriu, și acel rezultat favoritoriu m'a îndemnat, ca să înregistrez ceva referitoriu la aceasta temă, ca punându-o înainte on. cetitoriu cu deosebtre colegilor mei să-l poată servi de îndreptariu.

Momentul cel mai important pentru un copil e acela, când intră el întâia oară în scoală, și se înfătoșază învțăătorigiuului sei.

Cei mai mulți copii când pășesc prima oară cătră scoală duc cu sine oare care disgust cătră scoală și învțăătorigiu; de oare-ce scim că poporul nostru cea mai mare parte e necultivată, și necunoscând părțile acestei calamitfi,

amenință pe copii pentru ori ce faptă petulantă, că se vor da la scoală unde predomnesce asprimea dacă nu se vor purta bine.

Astfel copii când ajung etatea de a merge la scoală este înrădăcinat în ei disgust cătră scoală pentru amenințările înrădăcinate în ei din partea părinților în etatea fragedă; nu voiesc a merge la scoală, cu toate că părinții se nevoiesc în urmă ale arăta folosul cel mare care l au toți acei cari umblă la scoală și învță bine, totuși impresiunea dintăiu remân în mintea și inima lor fragedă.

Ne punem întrebarea că cine este chemat de a deșrădăcina din copii toate impresiunile amenințătoare? Și cine este chemat de a delătura din copii ura față de scoală?

Negreșit că toți acei cari sânt pătrunși de misiunile lor, vor da respuns precis, ca învțăătorigiuul ca factorul principal al învțăământului poate să le suplinească, și este chemat să le suplinească.

Dela învțăătorigiu atêrnă tot progresul învțăământului, el este chemat de a pregăti o generațiune mai bună, de a deschide calea spre mântuire prin întemeierea și promovarea culturai naționale. Dela el atêrnă toată educațiunea bună sau rea. În vțăătorigiuul este acel factor principal al învțăământului, carele e prim responsabil pentru nevenirea copiilor la scoală; de oare-ce dela el atêrnă iubirea, și atragerea copiilor cătră scoală.

Învțăătorigiuul carele e consciu de chemarea sa sublimă va scii cum să pășească cu micii lui cât mai afabil, ca astfel să înrădească în ei iubirea, și atragerea cătră scoală; și folosindu-se în tractarea cu scolarii de maniera cea afabilă, va putea conta cu siguranță la scopul dorit.

Învțăătorigiuul trebuie să cuvinteze cu astfel de cuvinte cătră copii ca să producă în ei cugete nouă, că el îi iubesc pe dênșii și să nu aibă teamă de dênșul; și iubindu-i să-i iubesc pe fie-care asemenea din inimă curată și să nu facă deosebire între copii, punând pond pe frumusețele esteriore, ci mai vêtos pe cei mai slăbuți să-i iubescă mai tare, dovedind în afabilitatea sa demnitătea părintească; de oare-ce el este ca un părinte substitut al copiilor. Maniera învțăătorigiuului trebuie să fie pătrunsă de moralitate, că numai așa va fi mai temeinică, și va putea să străplănte în copii moralitatea. Și ca copii se posedă aceasta virtute cardinală, învțăătorigiuul trebuie să fie esemplul demnității morale. În vțăătorigiuul carele e cu privire în tractarea cu scolarii, și e cu iubire și alipire cătră ei din inimă curată, și copii dovedesc aceea iubire, după maniera învțăătorigiuului față de ei; atunci și în ei se nasce asemenea iubire, și ea se nasce iubirea reciprocă, care e de mare importantă la succesul educațiunei și instrucciunei. Copilul iubesc pe muma sa, de oare-ce scie că l'a născut, și că l iubesc. Însă pe învțăător îl iubesc dacă el însuși arată iubire față de el. Ear învțăătorigiuul carele este totdeauna moros unul ca acela nu poate aștepta dela elevii sei; prin urmare nici iubire și atragere cătră scoală! Scoala aceea care posedă această virtute cardinală e înfrumșetată cu tot darul, și cu tot binele; de oare ce scoala aceea devine loc plăcut pentru copii și copii caută toate acele mijloace numai pentru a merge la scoală, făcându-i diligenți încât și cei leneși devin diligenți. Și cât de important e aceea că copii sânt diligenți și activi la toate cele predate din partea învțăătorigiuului și se silesc ca toate cele predate să le însușească și ei, și la ori ce vine din partea învțăătorigiuului sânt atenți ascultând cu plăcere cuvintele cari le împărțășesc învțăătorigiuul. Astfel ascultându-le cu toată plăcere va se dică fiind atenți au cunoștință despre materia explicată; și întrebându-i în vțăătorigiuul, vđdend că sciu ce'i întreabă, atunci indemnul diligenței se desvoaltă și mai tare în ei, și așa se apucă de lucru voios, și la toate mandatele ce vin din partea învțăătorigiuului sânt cu supunere voioasă, nu cu supunere măiestrită precum și ađi domnesce în cele mai multe scoale!

(Va urma).

Posta Redacțiunei.

Domnului Ioan Lungu paroch și asesor protopresbiteral în Bran. Corresponđența Diale nici la a doua recerere nu o putem publica. Aceasta toemai din respectul față cu domnul adminstrator ppresb. Traian Meșian, pe care noi îl stimăm foarte mult, căruia însă Dta prin celea prea multe complimente, am putea dice servile, numai-i strici.

Ne pare rău că Dta prelângă naïvitate mai documentezi față cu noi și un fel de amenințare și multă aroganță.

Cetes-e în fruntea foaiei și vei vedea tipărit, că articlii nepublicaji, nu se înapoiază. Amenințarea că vei merge la alte jurnale ortodoxe din Brașov, pre noi nu ne supără.

Atragem atențiunea asupra inseratului A. Fraiss în Viena publicat în numărul nostru de astăđi.

(Mijloc de cură.) Tăturor căji sufer de epilepsie, convulsioni (sgărciuri) și de nervi le putem recomanda un metod renumit în lum-a întreagă, recunoscut de cele mai înalte autorități medicinice, așa dicend minunatul metod de cură al dlui profesor Dr. Albert, în Paris, place du Trône, 6; deci fie-care bolnav să se adreseze cu deplină încredere la susnumitul și mulți și vor dobândi sănătatea, deși au desperat dejă de a o mai reavé. În casa dlui profesor toți cei ce sufer de nervi vor afla locuință linistită, cei lipsiți de mijloace vor fi considerați; cum am înțeles din isvor sigur, prețurile capitalei universale Paris sânt relativ foarte efiune. Tractament și prin corresponđență, dacă se va trimite istoricul detaiat al boalei. Trebuie să mai observăm, că dl profesor Dr. Albert va pretinde onorar numai după ce se vor vedea rezultatele curei.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 28 Februarie n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	121.80	121.75
Renta de aur ung. de 4%	90.20	90.10
Galbin	5.71	5.70
Napoleon	9.60 ¹ / ₂	9.59
London (pe polița de trei luni)	121.45	121.45

CONCURS.

În sensul ven. ordinațiuni consistoriale din 13 Decembrie 1883 Nr. 4309 B. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul și bătrânul preot Iacob Tărchilă din Șeica mare, parohie de a 3-a clasa în protopresbiteratul gr. or. al Mediașului, cu termenul de 30 zile dela 1-a publicare.

Emolumentele:

- a) Cuartir liber cu edificiile necesare asigurat din partea parohului.
b) Toate venitele stolare unde va servi capelanul computate cu 50 fl. v. a.
c) O leafă asigurată din partea parohului Iacob Trăchilă de 150 fl. v. a. pe tot anul.
d) O soarte de lemne din pădurea comunală computată cu 10 fl. v. a.

Concurenții, înstruindu-și concursese în înțelesul legilor vor ave înaintea de expirarea termenului a și le asterne subscrisului oficiu protopresbiteral. Mediaș, în 20 Ianuarie 1884. Cu împreună înțelegerea respectivelui comitet bisericesc.

Dionisiu Chendi, adm. protopresb.

CONCURS.

Ne concurând nimenea, în urma concursului publicat pe baza rezoluțiunei Preaveneratului Consistoriu arhiepiscopalesan ddo 4 August 1883 Nr. 2350 B. la postul de paroch, în parochia vacantă de clasa a III. Bodogaia inferioară cu filiile Fiatfalău și Uisechel, protopresbiteratul gr. or. al Sighișorei; prin acesta se escrie concurs nou, cu termenul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele sânt:

- 1. Casă parochială, cu grădină de legumi și pomot, pentru îndeplinirea edificatelor economice, cari lipsesc în present, s'au făcut dispozițiunile necesare.
2. Folosirea a cinci dărabe de pământ, din cari unul fênaț celelalte patru de arat cu un venit anual de 65 fl.
3. Dela 12 familii câte o claie de grâu, claia de 30 snopi, computate în bani 37 fl.
4. Dela 41 familii socotiți și vâduvii și vâduvele, 164 ferdele cucuruz nesfârmat măsură vechie, cari dau un venit anual de 74 fl.
5. Folosirea cimiteriului cu un venit anual de 5 fl.

6. Dela 25 familii prestarea de ajutoriu, drept clacă de lucru, amâsurat stărei parochienilor cu carul sau cu palma, care dau un venit anual de 20 fl.

7. Venitele stolari, preste tot compute aduc un venit anual de 30 fl.

Doritorii de a ocupa această parochie au de a și așterne petițiunile instruite conform dispozițiunilor „Statutului Organic” și a „Regulamentului Congresual” la subscrisul oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat. Concurenții cari vor posede cunoscința limbei maghiare, vor fi preferiți. Sighișoara, 27 Ianuarie 1884.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișorei

În conțelegere cu comitetul parochial concerninte.

Demetriu Moldovan, adm. ppre-sb.

EDICT.

Marina născută Nicolau Blidariu din Codlea, protopresbiteratul Branului de religiunea gr. or. a părăsit de 10 ani pe legiuitul ei bărbat Iosif Kurth din S. Sz.-György de biserica re-

formată, fără de a să sci locul unde se află și de mai trăesce, este prin această citat, ca în termin de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contractă, și în absența ei se va pertracta și decide procesul divorțial intențat asupra-i de cătră bărbatul ei.

Brașov, 2 Februarie 1884.

Scaunul protopresbiteral gr.-or. al tractului Branului ca for de I instanță.

Demn de atențiune!

EPILEPSIE CONVULSIUNI (sgârciuri) ȘI BOLNAVI DE NERVI.

Află ajutoriu sigur prin metoda mea. Onoraria numai după ce se vor vedea rezultatele. Tractament prin epistole, sute de indiviđi vindecați.

Profesor Dr. Albert.

Pentru deosebitele succese din partea societății științifice franceze distins cu medalia cea mare de aur clasa I-mă, [646] 6. Place du Trône, Paris. 9

TELEGRAMĂ DIN PARIS.

Noi am fost recercați, de a publica aceasta telegramă pentru speciala sa însemnătate.

Societatea de comerțiu franceză a deschis chiar acum în cetatea principală și reședința Viena o Filială a articolelor sale și vinde obiecte cu prețuri ne mai pomenite, în lumea comercială europeană.

și expedează atari în toate părțile de lume pentru bani trimiși înainte (solviți momentan) sau cu rambursă postală, până atunci, până când este încă oare care provisiune de obiecte aici.

Marfa costă din obiectele cele mai necesare, lucrata mai bine, mai practice și ne mai pomenit de eftire, de cari are necondiționat lipsă ori ce economiă de casă și fie-ce familiă, și fiind-că societatea are filiale și în: Paris, Londra, Brusela, Amsterdam, Marsilia, Lille, Kopenhaga, Varșovia, Petrupole, Geneva, Zürich, Mailand și Turin, așa dară unde cumpără mai întreagă Europa, sperăm, cum-că și locuitorii monarchiei austro-ungare vor fôlosi această ocasiune, carea nu să va mai da mai mult, și vor recomanda în interesul lor propriu cât se poate de mult, pentru că eftinătatea aceasta necređibilă.

a pus în uimire lumea întreagă.

Voieste cine-va să aibă ceva întru adevăr bun, practic, absolut necesariu și prelungă această încă ceva ne mai pomenit și necređibil de eftin, atunci să folosească aceasta ocasiune scumpă, carea nu va mai ocure în decurs de 100 ani și să comande cât se poate de iute și de mult.

Cu stimă Societatea de comerțiu franceză.

În magazine este depositat următoriu număr de marfe:

- 5000 de oroloage de busnariu — Cylindru din platină cea mai fină de argint, regulate pe min tã, mai înainte cu 14 fl., acum numai cu 5 fl. 25 cr. — Un obiect foarte elegant. Cu o garanță pentru mersul acurat de 5 ani.
2825 oroloage-Anker cu 15 rubine (curate) adevărate, epasate pe secundă escelent, mai înainte cu 21 fl., acum numai cu 7 fl. 25 cr. Coperisurile sânt fine. Platină de argint, gravat. Cu garanță de: 5 ani.
8650 oroloage remontoir de aur doublé, de tras la toartă, fără cheiã, cu uvragiu fin regulat de platină, recunoscut de orologiu cel mai bun și eftin în lume, mai înainte cu 24 fl., acum numai cu 10 fl. 25 cr.
1400 oroloage adevărate-remontoir, de argint curat și probat de 13 loți, de tras la toartă, fără cheiã, cu întocmire pentru arătătoriu și cu uvragiu adevărat de platină privilegiatã, repasate pe secundă, un preț necređibil, întru adevăr ne mai pomenit de eftin: mai înainte cu 35 fl., acum numai cu 16 fl. 50 cr.
4200 oroloage franceze de desteptat, și ca oroloage de masă foarte elegante, toate cu aparat de făcut sgomot, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu 4 fl. 80 cr., foarte ac modate pentru fie-care familiã și pentru fie-care me er-aș.
4980 mântele de ploaie americane de-Kautschuk, în toate măimile, de o parte ca palton elegant, de altã parte cu manta de Kautschuk, prin carea nu strãbate frigul și umezeala, mai înainte cu 18 fl., acum numai cu 9 fl. 80 cr. Vestmântul cel mai practic și mai eftin; o căciulã (coif) elegantã tot la acest vestmânt cu 1 fl.
6500 dusine de unelte de mâncare de argint de Britania, Marfa cea mai bună și mai grea adevărat englezã. Singurul și unicul fabricat în lume, care și după o folosire de 30 de ani rămâne așa de alb ca argintul curat de 13 loți, mai înainte o dusinã cu 12 fl. acum 12 bucăți la olaltã numai 3 fl. 25 cr. Toate uneltele de mâncare anunțate de alte firma sânt numai imitați.

Ca document al solidității celei mai stricte se primesce fie-care obiect, care nu convine, înderept, și paralele se reintore, fie-care comandă este așa dară fără risico. Comandele se efectuesc, fiã că se fac cu rambursă postală, sau că să trimite suma mai înainte, chiar așa de consciințios, ca și când respectivul ar fi de față în persoanã. Să se convingã fie-care prin o probã despre eftinătatea ne mai pomenitã.

Adresa unde sânt de a să face toate comandez: A. Fraiss, Hauptdepot internationaler Fabricate, II. Bezirk, obere Donaustrasse Nr. 107, WIEN.